Bekir Büyükarkın

SULARIN GÖLGESİNDE

ÖTÜKEN

Bu eserin hazırlanmasında,
arşiv ve kütüphane çalışmalarında,
ruh ve mânâ bakımından değerlendirilmesinde
büyük hizmetleri dokunan sevgili dostum
Hayri Alpar'a
teşekkürü bir borç bilirim.

Suların Gölgesinde

UNUTULMUŞ, tarihin karanlıklarına gömülmüş, hatta kin ve haset yüzünden izleri, eserleri silinmiş öyle kişiler vardır ki, yüzyıllar geçse dahi nesiller, onların yaptıklarını öğrenirse içinde bulundukları devrin sosyal, politik ve ekonomik yönlerinin hattâ geleceğin mânâsını çok daha fazla değerlendirebilirler.

İşte, Kurdoğlu Muslihittin Reis de böyle unutulmuş kişilerden biridir.

Ne yazık ki, arşivlerimiz, kütüphanelerimiz henüz bize tarihimizin her sahifesini gerektiği kadar önümüze serecek durumda değildir.

Şüphesiz ki biz, ilmî seviyede tarihî bir eser kaleme almadık. Sadece tarihî gerçekler içinde kişileri karakterize ederek onların acılarını, sevinçlerini, aşklarını önümüze sermeye çalışıp bir roman meydana getirdik. Tarihin boşluklarını eldeki bilgilerin ışığı altında hayalimiz, mantık ve düşüncelerimizle tamamlamaya gayret ettik.

Suların Gölgesi'nin serin olduğunu, denizcilerin son uykularında çok zaman bu gölgeliğe çekildiklerini bildiğimiz için, geçmişten bize seslenen Kurdoğlu'nun hikâyesine de böyle ad koyduk.

Kurdoğlu

AKDENİZ'de yıllar yılı sönmek bilmeyen bir güç ve azimle yelken şişiren, Rodos'tan İskenderiye'ye, Afrika sahillerinden Septe'ye, İspanya kıyılarından Venedik'e kadar etrafı kasıp kavuran, düşmanlarını rüyalarında bile terleten, kadınların sevgilisi, zayıfın, fakirin dostu, kuvvetlinin ve âdilin hayranı Kurdoğlu Muslihittin Reis kimdi? Kinini, coşup taşan duygularını, kuvvet ve cesaretini nereden almıştı?

Bu suali, Rodos Şövalyeleri Granmetri Vilye dö Liladam, Papa Onuncu Leon, İspanya Kralı Ferdinand, Tunus Hükümdarı Ebu Abdullah Mehmet, Fransa Kralı Birinci Fransuva, Mısır Sultanı Melik Eşref Kansu–Gavri, hattâ Yavuz Sultan Selim ile Kanunî Sultan Süleyman da çok kereler sormuştu.

Sualler ekseriya cevapsız kalmıştı; kimisi hayranlıkla, kimisi korkuyla, kimisi de büyük bir hırs ve intikam duygusuyla Kurdoğlu'nu anar olmuştu...

Onun saçları kumral, kaşları çatıktı. Lâcivert gözleri vardı. Kalın dudakları hırslandığı zaman kıpırdar, elleri titrerdi...

Hayatını, geçmişini tekrar tekrar yaşamayı arzuladığı zamanlarda ise altın sırmalı kaftanını giyer,

kavuğunu ensesine doğru iter, göğsünü Akdeniz'de yıkanan rüzgâra açıp enginlere bakardı... Küreklerin hışırtısı, yelkenlerin çırpıntısı artık ona bir şeyler söylemez olurdu... Böyle anlarında onun yanına kimse sokulamazdı. Onun huzuru, onun dinlenmesi bu ânın içinde saklıydı.

Hayâllerinin, hattâ ümit ve gâyesinin rüya olmasından korktuğu zamanlarda ise göğsü nefessiz kalmış gibi inip kalkar, gemisinin yönetimini hemen başka bir reise bırakıp kürekçilerin yanına koçardı. Derhal bir forsayı zincirinden çözer, onun yerine geçer, şakaklarından boncuk boncuk terler akıtarak kürek çekmeye başlardı.

Kollarının arasında çeşitli milletlere, çeşitli dil ve ırka ait kadınlar uyumuştu; ihtirastan burun delikleri kıpırdayan Arap dilberlerinden, fettan İspanyol, İtalyan, Rum yosmalarına kadar.

Cerbe'nin Berberî kadınları onun yolunu gözlerdi. İskenderiye'nin dişi parsları engine dümen kıran Kurdoğlu'nun ardından çırpınarak bakardı. Endülüs rakslarının kıvrak ahengini topuklarında bile taşıyan İspanyol yosmaları Mayorka adalarına kadar onun türküsünü çağırırdı. Seslerinin her nâğmesine alev alev yanan aşklarını da bürüyüp öpücüklerin en delicesine veren İtalyan dilberleri ise gözyaşlarını tutamayarak Akdeniz'in yer yer, zaman zaman çeşitli renklere bürünen sahillerinde onun hayâlini arardı...

Kurdoğlu!

1516 yılı Eylül ayının onuncu günü idi. Sonbahar Akdeniz'de pek tatlı geçiyordu.

Kurdoğlu Muslihittin, otuz oturaklı baştardesinin kıç kasarasında yalnızdı o anda. Yine sırtında altın sırmalı kaftanı, başında ensesine doğru itilmiş kavu-

ğu vardı. Sağ eli kılıcının kabzasında, lâcivert gözleri enginlerdeydi. Ardından yirmi dokuz tekne daha geliyordu. Hepsi de onun emrindeydi. Altı bin levendi vardı. Afrika sahillerinden, Bizarta'dan kalkmışlardı. Vatikan'a gidecekler, Papa Onuncu Leon'u kaçıracaklardı. Bu suretle Kurdoğlu Rodos'a varmış olacaktı.

Halbuki Rodos çok gerilerde kalmıştı; aralarında yüzlerce mil mesafe vardı. Yine de Kurdoğlu Rodos'a giden yolun, Roma'dan geçtiğine kaniydi.

Otuz çift kürek hep birden sulara gömülüyor, Akdeniz'i köpük köpük yapıp sulardan çıkıyordu.

Kurdoğlu hâlâ düşünüyordu o anda. Geleceğini değil, Roma sahillerine asker yığışını değil, Papa'yı kıskıvrak yakalamayı değil, hattâ kendisini hizmete çağıran Yavuz Sultan Selim'i değil; sadece çekip koparatarak önüne serdiği geçmişini düşünüyordu. Anasını, babasını, denize açılışını, enginlerde dolaşışını, Gırnata'nın Endülüs Müslümanlarının feryatlarını, onları Afrika sahillerine taşıyışını, karısını, çocuklarını, sayısız aşklarını, yanan tutuşan Anadolu, Ege sahillerini, yaptığı baskınları, yaktığı gemileri, hepsinin ötesinde de "Rodos! Rodos!" diye haykırışını düşünüyordu. Düşüncelerinin arasında Kemal Reisler, Oruç Reisler, Hızır Reisler de vardı...

Otuz tekneydi Roma sahillerine doğru yaklaşan. Altı bin levent şu anda içinde bulunduğu âlemi unutan reisleri Kurdoğlu Muslihittin'in dudakları arasından çıkacak bir tek emri bekliyordu.

Yavaş yavaş Roma sahilleri görünmeye başlamıştı; Roma'nın, daha doğrusu Papa'nın Cıvata Veçya sahilleri...

Sahiller pırıl pırıl, alevle yıkanmış gibiydi.

Kurdoğlu ise yine düşünüyordu.

Altın Sırmalı Kaftan

AKDENİZ köpük köpüktü. Vakit akşam üstünü yaşıyordu. Kollarını Ege sahillerine uzatan küçük kasabanın balıkçı çardağının önünde toplanan kalabalık, köpüklerin köpükleri emdiği denize, çamların renklendirdiği ince buruna, kayaların uykuya yatmışçasına birbirinin üzerine yaslandığı ufak adaya merakla bakıyordu

Herkes denizden, o anda tek bir şey bekliyordu; herkes neşesini de, üzüntüsünü de bu beklediği şeye bağlamıştı sanki:

- Geciktiler!

Başındaki külâhı kulaklarının altına kadar geçirmiş bir ihtiyar dişsiz ağzını oynattı, yemenisiz ayaklarını kumlara sokan bir genç hırsla burnunu çekti, çakşırını diz kapağının çok ötesini sıvamış bir başkası gözlerini denizden ayırmadan kirpiklerini yolmaya başladı:

- Çok geç kaldılar; şimdiye kadar burada olmalıydılar.

Kumlara balıkçı ağları serilmişti, tahta bir iskeleye birkaç sandal bağlanmıştı. İleride küçük bir çektiri, dalgaların uzanan kolları arasında sallanıyordu.

Balıkçı çardağının arkası taşlıktı. Daha gerileri ise çam, hep çamdı.

Güneş hızını kaybetmiş, yavaş yavaş çamların ardına çekilmeye başlamıştı. Sular ise, köpüklerden kurtulan sular ise lâciverdin çeşitli rengini çalıyordu; daha açığı daha canlısı, gittikçe koyulaşanı dolaşıyordu sularda.

- Bana kalsa; birisi deryaya açılıp etrafı kolaçan etmeli derim.

Solda küçük bir kalafat yeri vardı, kalafat yerinin yanından bir dere akıyordu. Kızağa çekilmiş ufak bir teknenin bordasındaki ustabaşı işini bırakmış, gözlerini denize çevirmişti:

- Buna bir hâl çaresi bulmalı, beklemekle olmaz.

Gerilerden, evlerin arasından hafif bir davul sesi geliyordu. Daha hızlı çalarsa bekleneni ürkütecekmiş, onu bu sahillere uğramaktan büsbütün vazgeçirecekmiş gibi gittikçe yavaşlıyordu davulun sesi...

- Neredeyse gece olur. Herkes kayığını sahile çekti; şimdi ne yapacağız?

Küçük bir çocuk kumların üzerine bağdaş kurup oturmuştu; elindeki çakıl taşlarını havaya fırlatıyor, yine de gözlerini suların ötelerinden ayıramıyordu.

- Reis nerede? Acap o ne der? Bizden bir haber beklerdi, yanına varsak mı?

Birden çardağın arkasındaki taşlıktan tok bir ses geldi. Sesler, bir balyozun sert bir cisme çarpışı gibi, birbirini izlemeye başladı. Başlar geriye çevrildi, yüzlerdeki endişe donup kaldı.

Güneşin kızılı, çamın yeşili, denizin lâciverdi birbirinin içinde erirken çardağın arkasındaki taşlığa inen darbeler gittikçe yaklaştı:

- Reis! Kurt Ahmet Reis!

Şimdi çardağın önünde, sağ ayağı tahta, sol kolu omuzundan kesik bir adam duruyordu. Bir hayli yaşlı olmalıydı. Beli hafif kamburlaşmış, göğsü içeri doğru çökmüştü. Yalnız lâcivert gözlerinde öyle bir ışık vardı ki, güneşin kızılını emmiş gibi yanıyordu.

- Emret Reis! Ne yapmak gerek; yolcularımız bir türlü gelmez?

Kurt Ahmet Reis de, suların uzandığı yere, çamlarla kaplı küçük burna, martıların konup kalktığı kayalıklı ufak adaya bakıyordu. Oralarda nelerin olup gittiğini bir anda öğrenmek istiyordu sanki. Belindeki kırmızı atlas kuşağında bir hançer vardı. Sırtına altın sırmalı bir kaftan giymişti, kavuğu başında dik duruyordu.

Herkes susmuştu. Güneşin yaktığı, tuzlu suların kavurduğu bu eski korsanın bir şeyler söylemesini bekliyordu. Fakat Kurt Ahmet konuşmuyordu. Üstelik bakışlarını geri çevirmiş, ileride dalgacıklarla oynaşan küçük çektiriye bakmaya başlamıştı.

Bu, onsekiz oturaklı bir perkende idi. İçinde kimseler görünmüyordu. Kürekleri çekilmiş, topu örtülmüş, yelkenleri bağlanmıştı.

Hâlâ hiç kimse konuşmuyordu. Sulardaki köpükler yavaş yavaş hışırtısını azaltıyordu. Sahili okşayan dalgacıklar kumları geri çekmekten vazgeçmiş gibiydi.

Neden sonra Kurt Ahmed'in tahta bacağı kıpırdadı, âdeta kumlara gömüldü.

Şimdi onun nefesi sıklaşmış, gözlerindeki ışık büsbütün parlamıştı. Etrafına bakınıyordu; birisini araştırıyordu:

- Muslihittin, neredesin Muslihittin?

Kalabalığı, iri, çok uzun boylu bir genç yardı. Onun da gözleri lâcivertti, saçları kumral, kıvır kıvırdı. Yirmi yaşlarında olmalıydı:

- Buyur Reis!

Kurt Ahmet, karşısındaki genci bir an derin derin süzdü. Âdeta bu, donuk bir bakıştı. Onu seviyor muydu, onu beğeniyor muydu? Anlamanın imkânı yoktu:

- Muslihittin! Git nişanlını ara! Sen varken hiç kimseye düşmez bu iş... Kıyıdaki perkendenin, elimizde kalan bu son teknenin indir küreklerini, topla adamlarını, açıl denize. Anladın mı Kurdoğlu Muslihittin?

- Anladım Reis!

- Durma öyleyse.

Muslihittin hemen geri döndü; etrafına bir an bakındı. Sonra kaşlarını çatıp dudakları kıvrıldı:

- Kürek çekmek isteyenler peşim sıra gelsin!

Kalabalık arasında bir dalgalanma oldu; boyunlar dikleşti, nefesler sıklaştı. Yüz kişi hep birlikte genç Kurdoğlu'nun ardından gitmek için kumlara çekilmiş sandallarını denize indirmeye koşarken yaşlı, fakat heyecanlı bir ses duyuldu:

- Reis! Kurt Ahmet Reis! Burnu bir kayık döndü; içindeki buraya doğru el kol sallar.

Herkes doğruldu, herkes sustu; yaşlı adamın gösterdiği yere doğru bakmaya başladılar. O zaman Kurt Ahmet Reis:

- Bekleyin, dedi. Hayır haber getirmişe benzer gelen. Anlarız birazdan.

Sesi kuru, hattâ hırçındı. Lâcivert gözleri ise, burnu dönen kayıktan artık hiç ayrılmıyordu. Tahta bacağını öne doğru uzatmış, kaftanının içi boş sol kolunu sağ eliyle kavramıştı.

Kayık gittikçe yaklaşıyordu. İçindeki adamı artık iyice seçebiliyordu. Orta yaşlı birisi olmalıydı bu. Başı açıktı, yanaklarından durmadan terler akıyordu, sol gözü bağlıydı.

Genç bir balıkçı:

- Ali Reis, dedi, gelen bizim Ali Reis!

Kurt Ahmet Reis'in, kuru ve hırçın sesi tekrar duyuldu:

- Sus ve bekle!

- Başüstüne Reis!

Yine sustular. Kayık iyice yaklaştı. İçindeki ayağa kalktı. Daha fazla sabredememiş olacak ki:

- Kurt Ahmet Reis, diye bağırdı. Kurt Ahmet Reis!

- Buradayım!

O zaman tek gözlü adam, kayığın kumlara oturmasını beklemedi; kendisini denize attı, yarı beline kadar sulara gömülerek koşmaya başladı. Sahile vardığı zaman her tarafı sırılsıklamdı, nefes alırken soluyordu. O kadar telâşlı ve hırslıydı ki, siyah bir bezle bağlı olan sol gözü bile, belki de kör olduğundan, daha doğrusu oyulduğundan bu yana, ilk defa kıpırdıyordu.

- Battı! Kurt Ahmet Reisim; batırdılar gelini getiren gemimizi! Herkes öldü, benden başka!

- Ya gelin? Onu kurtaramadın mı Bizim Ali?

- Olmadı Reisim! Çok uğraştım; üzerime ok yağdırdıkları halde sulara daldım çıktım, yine de bir faydam dokunamadı kızcağıza. Çeyizleriyle beraber gömüldü denize...

- Kim yaptı bunu? Kim cüret etti bu işe?

- Santurluoğlu!

Kimsede konuşacak cesaret, kimsede lâf edecek takat yoktu. Neden sonra Kurt Ahmed'in dişleri

gıcırdadı, kırışıklarla dolu yüzü âdeta düzeldi, lâcivert gözlerindeki ışık yakıcı bir hâl aldı:

- Santurluoğlu, diye fısıldadı, Rodosluların baş kaptanı! Sen Jan Şövalyelerinin deniz kurdu. Hem de korsan! Santurluoğlu, sen hâlâ gebermeyecek misin?

Yine kimse konuşmuyordu. Hattâ herkes önüne bakıyordu. Sadece Kurt Ahmet kaftanın içi boş sol kolunu tekrar sağ eliyle yakalamış, tahta bacağını kumlara gömmüştü.

- Anlat, Bizim Ali; olup biteni kısaca anlat.

Bizim Ali Reis, biraz dinlenmiş gibiydi. Heyecanı yatışmış, üzüntüsü azalmışa benziyordu. Onu zaten bugüne kadar böylesine perişan, böylesine şaşkın gören olmamıştı. Yıllar yılı Kurt Ahmet Reis'in yanında, Ege sahillerinde, hattâ Afrika'da, Septe'de korsanlık yapmış, sayısız baskınlarda bulunmuştu. Hiçbir zaman endişe duymamış, hiçbir zaman şuurunu kaybetmemişti. Öyle ki, Kurt Ahmed'in bacağının koptuğu, kendisinin bir okla sol gözünün delindiği Rodoslularla, Santurluoğlu'yla yaptıkları son çarpışmada bile her daim olduğu gibi sadece başını sallamış, sanki hararetten yanıyormuşçasına, göğsünü üflemişti.

Ama şimdi Bizim Ali, başka türlü bir hissin altında eziliyordu. Ona reisi, "Git, gelinimi getir," demişti; "oğlum Muslihittin'in sözlüsünü. Onları burada baş göz edip mürüvvetini görelim. Sonrasını beraber düşünürüz! Gelin kızım evvel Allah, sonra sana emanet!"

Olmamıştı işte! Bu yüzden Bizim Ali yanıp tutuşuyordu. Ne de güzel kızcağızdı o; iri iri gözleri, sülün gibi boyu vardı. Çeyizi de sandıklar dolusuydu. Kuşadası'na yanaşmıştı; onu davulla, zurnayla karşılamışlardı. Gelinin anası, babası, bütün akraba-

ları da Bizim Ali Reis'in teknesine binmişlerdi. Uygun bir rüzgârda şarkılar, türküler, söyleyerek açılmışlardı.

Gelin Muslihittin'in teyze kızıydı. Birbirlerini sadece küçükken birkaç kere görmüşlerdi ama, nikâhta keramet vardı, evlenince Muslihittin bu kızı çok sevecekti; buna Bizim Ali de inanıyordu.

Ne yapsındı Bizim Ali? Keşke öteki gözünü de bir ok delseydi de bu günleri görmeseydi. Bundan sonra Kurt Ahmet Reis'in yüzüne nasıl bakacaktı? Ayrıca Kurt Ahmet Reis'in şerefi nasıl korunacaktı? O Kurt Ahmet Reis ki, dededen, babadan korsan gelmişti. Ahmet Reis'in namı, bu sahillerde dilden dile, kulaktan kulağa dolaşırdı.

Ahmet Reis, babasıyla beraber küçücük çocukken Mora seferinde bulunmuş, Midilli'nin fethi ile onaltı yıl süren Venedik savaşına katılmış. Fatih Sultan Mehmet zamanında neticesiz kalan Rodos kuşatmasında emrindeki altı parça tekneyle âdeta destanlar yaratmıştı. Bu sırada, sol kolunu da kaybetmişti. Kurt Ahmet Reis'in hayat hikâyesi burada bitmezdi. Cem Sultan'ı Rodos'tan Fransa'ya götüren Sen Jan Şövalyelerinin himayesindeki "Nef du Trèser" isimli büyük kalyonun peşine düşmüş, fakat kötü hava şartları yüzünden onlara yetişememiş, Cem Sultan'ı, Fatih Sultan Mehmed'in bu bedbaht oğlunu, Rodos Şövalyelerinin elinden kurtaramamıştı.

Kurt Ahmed'in Kemal Reis'le beraber Melila ile Septe arasında Endülüs müslümanlarına yaptığı yardımlarla, onları İspanyolların zulmünden kurtarmaya çalışması da hâlâ unutulmamıştı. Bir kollu olması bile onu makamsız, rütbesiz, hattâ yardımsız dahi devletine, milletine hizmetten alakoyamamıştı. Fakat son çarpışma, Santurluoğlu'nun üstün kuvve-

tiyle yapılan son çatışma onu bir ayaktan da yoksun edince denizlerin bu ihtiyar kurdu artık sahile mıhlanmıştı.

Kurt Ahmet yeni iyileşmişti; nedense hemen oğlunun evlenmesini istemişti. Karısı Dur Kadın da kocasının bu arzusunu sevinç gözyaşları dökerek karşılamıştı; oğlu Muslihittin evlenecekti, yuva sahibi olacaktı, ömrünün bundan sonrası yıllar yılı beklemekle, heyecan ve ümitle geçmeyecekti. Namlı bir korsanın karısı olmak büyük bir şöhretin gölgesine sığınmak onun için artık hiçbir mânâ taşımıyordu. Dur Kadın'a Ahmed'i ve evlâdı gerekti.

Ama, bu sahilleri kasıp kavuran, yağma üstüne yağma yapan, Türk gemilerini çevirip batıran, kendisini kol ve bacaktan yoksun bırakan Rodos'un Sen Jan Şövalyeleri'ni Kurt Ahmet nasıl unutacaktı? Savaşçı ruhunu yenerek ömrünün geri kalan kısmını bir kenara büzülüp tavuk beslemek veya balık tutmakla mı geçirecekti? Bunu kimse bilemiyordu! Acaba bu deniz kurdu bıkmış, yorulmuş ve korkmuş muydu?

- Ne susarsın Bizim Ali? Anlatsana!

- Reisim kusurumu af eyle! Ne diyeceğimi kestiremiyorum!

- Ne dersen de, çabuk söyle; vaktimiz kalmadı artık...

Bizim Ali Reis başını salladı, mintanının yakasını kaldırıp göğsünü üfledi:

- Bizim Polika ile Kuşadası'ndan açılalı epice olmuştu. Teknede bir şenliktir gidiyordu. Yelkenleri açmış, yufka suları geçmiştik. Birden pruvadaki gözcünün bağırdığını duydum. Dümeni hemen birisine bırakıp koştum. Şenlikten, sevinçten olacak gafil avlanmıştım. Biraz ilerimizde Santurluoğlu'nun forsunu taşıyan bir gali duruyordu. Dev gibi bir tekne

idi. Gerisinde ise üç parça daha vardı. Hemen ateşe başladılar.

Bizim Ali Reis sustu; yeniden heyecanlanmıştı. Derin derin içini çekti, boynuna ağır geliyormuş gibi başını salladı. Belki de ağlıyordu:

- Kendimi suda buldum, diye sözüne devam etti. Tepemde birisi kahkaha atıyordu. Bu, Santurluoğlu kâfiri idi. Pupada durmuş, simsiyah hırkasının yakasını açmış, bıyıklarını burup kanlı gözlerini devirerek deryaya gömülen vatandaşlarımıza durmadan gülüyordu. Diğer yezitler de ellerindeki yayları gerip sudan başını çıkaranı ok atışına tutuyorlardı. Bir aralık gelini gördüm; hemen daldım, bulunduğu yere derya içre gittim. Ne fayda; katiyen rastlayamadım. Daldım çıktım, derinlerde dolaştım; hiç kâr etmedi. Kıyıya vardığım zaman derya üzerinde bir tek canlı bile kalmamıştı. Polikamız dahi çoktan batmıştı. Santurluoğlu ise etrafa birkaç top sıkıp yalıları harabeye döndürdükten sonra günbatısına yelken şişirmiş, üç pare parçasıyla uzaklaşmıştı. Hemen kıyıdan bu kayığı bulup içine atladım; bazen yelken açıp, bazen küreklere sarılıp buraya vardım. Kendimi bir adam sanırdım; meğer ben gafilin, sersemin biriymişim... Bende iş kalmamış... Cezam ne ise çekmeye hazırım; hem de en şiddetlisini!

Yavaş yavaş gece oluyordu. Bizim Ali durmadan sallanan başını önüne eğmişti; artık susuyordu. Böylece kim bilir ne kadar zaman geçti? Herkes, ayni şeyi düşünüyordu; Santurluoğlu. Rodos ve Şövalyeler... Nihayet Kurt Ahmet kıpırdadı. Sağ elini içi boş sol kolundan çekti. Yavaş yavaş sırtındaki altın sırmalı kaftanı çıkardı. Ona kimse yardım etmiyordu, yardıma asla tahammülü yoktu.

Kaftana bir an acı acı baktı; belki de onu fırlatıp denize atmak istiyordu. Sonra dudaklarını emip gözlerini kaparken:

- Muslihittin, diye seslendi; Muslihittin gel buraya.

- Emret Reis!

Şimdi Muslihittin karşısındaydı; duygularını belli etmeden, başını eğmeden, hiddetli, hattâ üzüntülü gözükmeden babasına bakıyordu:

- Ne düşünüyorsun Muslihittin?

- Senin düşündüklerini Reis!

- Bensiz deryaya açılacak mısın?

- İzin verirsen, hemen Reis.

Kurt Ahmet gülümsedi. Sonra uyuşmuş gibi tahta ayağını oynattı, kumları karıştırdı. Dudaklarındaki gülümseme acıydı, hattâ kuru ve buruktu. Derin derin nefes aldı. Akdeniz'in tuzlu, yosunlu kokusunu ciğerlerine doldurdu:

- Dinle, dedi, bu sahiller Fatih Sultan Mehmet Han oğlu Bayezıt Han'ın Menteşe sancağına bağlıdır. Burada kayıtsız şartsız huzur içinde emniyetle Türklerin yaşaması gerektir. Hâlbuki Fatih Sultan Han'ın vefatından sonra Rodoslular büsbütün azıtıp yollarımızı kesmeye, kıyılarımızı vurmaya, gelinlerimizi sulara gömmeye başlamışlardır. Bayezıt Han hâlen Roma'da, Vatikan'da, Papa'nın yanında esir yaşayan kardeşi Cem Sultan yüzünden buralarını korumaz, Sen Jan Şövalyelerine ses çıkarmaz, Donanma-yı Hümayunu Akdeniz'e salmaz olmuştur. Kapudan-ı Derya Güvey Sinan Paşa tekneleri Gelibolu'da, taht şehrinde çürümeye bırakmıştır. İşte sana elimi verdim, seni reis yaptım. Bahtın açık olsun. Sakın Santurluoğlu'nu sulara gömmeden, Sen Jan Şövalyelerini ve donanmalarını ezmeden, Rodos'u bu topraklara

katmadan geri dönmeye kalkışmayasın; anladın mı Muslihittin?

- Anladım Reis!

Kurt Ahmet dikleşti, kolundaki altın sırmalı kaftanı göğsüne bastırdı:

- Seni, dedi, evlendirdikten sonra deryaya salmak istemiştim. Ben bu tahta bacakla, tek kolla, artık boş yere deryada dolaşmayayım, adımı büsbütün kirletmeyeyim; oğlum Muslihittin benim yerime Bahr-i Sefid'in tuzlu ve koyu sularında yelken şişirirken torunumu yetiştireyim, onu da bileği bükülmez, deryadan, küffardan yılmaz bir levent yapayım diye düşünmüştüm. Sen günün birinde işini bitirmeden gözlerini kaparsan, dilediğim gibi çıkmazsan ardından torunumu salacaktım. Çünkü beni dedem yetiştirmişti; ben de babamın ve ağamın bıraktıkları yerden başlamıştım.

Kurt Ahmet yutkundu. Gözleri hiddetinden çakmak çakmak oldu. Nefessiz kaldığı, hattâ yorulduğu anlaşılıyordu. Yine de dik duruyor, yine de gözlerindeki delici ışığı söndürmüyordu.

- Öl, fakat asla geri dönme Muslihittin. Ben torunum yerine başka çocuklar severim. Ama günün birinde bana ihtiyacın olursa, korkak, ürkek namert çıkarsan, hiçbir iş başaramazsan bu tek kolla, bu tek bacakla yine deryaya açılırım. Bahr-i Sefid'de levent gezerim. Sanma ki derya ilmini her cephesiyle bilirsin! Yanımda yıllar yılı levent yaşadın, gün oldu seni forsaya çaktım. Bahr-i Sefit yalılarında Mağrib-i zemin ve Septe boğazına dek seyrettirip cümle limanları ve hatırnak yerleri gösterdim sana. Karanlık gecelerde, mecbur kalınca, limanlara nasıl girileceğini öğrettim. Yine de öğrenmen gerekecek çok şeyler vardır. Onun için mağrur olma. Babanı, bu ihtiyar

Ahmet'i geç, onu fersah fersah geride bırak; fakat senden üstünlerin bulunabileceğini bir an dahi unutma! Gel, şimdi iyice sokul yanıma Muslihittin; başımdaki şu kavuğu al başına geçir, göğsümdeki şu kaftanı al sırtına geçir. Bu kaftan Rodos kuşatması sırasında cennetmekân Fatih Sultan Mehmet Han'ın bana gönderdiği hil'attır. Karanlık ve kederli günlerinde sana rehber olsun bu kaftan. Ona bürün ve Türklüğünü asla unutma. Al bunları benden Muslihittin Reis; şuradaki çektiriyle birlikte son emanetimdir sana.

Muslihittin, bir an gözlerini kapadı, belki de olduğu yerde sallandı. Sonra hiç ses çıkarmadan kendi kavuğunu yere bıraktı, babasınınkini büyük bir dikkatle başına geçirdi. Altın sırmalı kaftanı alırken elleri titriyordu. Hattâ babasının nefesi nasıl yüzünü dağlıyorsa, altın sırmalı kaftan da, ellerini öyle yakıyordu. Babası Rodos uğruna kolunu ve bacağını kaybetmişti. Rodoslular nişanlısını sulara gömmüşlerdi. Rodoslular, Sen Janlılar bu kıyıları yakıp yıkıyorlardı. Rodoslular kendilerine sığınan Cem Sultan'ı esir edip onu oyuncak yapmışlar, Osmanlı devletini bu yüzden âdeta haraca bağlamışlardı. Sultan Bayezıt, kardeşini salıverirler, tekrar taht iddiasına kalkışır diye sesini çıkarmaz olmuştu. Rodos, hep acı hatıralar, korkunç geçmişler ve belki de daha kötü gelecekler taşıyordu. Bu kaftan ise Rodos'un getirdiği en temiz ve en parlak hatıraydı.

Muslihittin bu kaftanı sırtında taşıyacaktı. Muslihittin sorumluluğunun ne kadar ağır olduğunu şimdi daha iyi anlıyordu.

- Giy sırtına onu Muslihittin, karanlık çökmeden seni bu halinde bir kez daha göreyim!

- Emret Reis! Sana da, bu kaftana da lâyık olmaya çalışacağım!

Muslihittin bir hamlede kaftanı sırtına geçirdi, geri geri çekilip babasına gülümseyerek baktı.

Muslihittin'in ince bıyıkları vardı. Boynu uzun, çenesi hafif çukurdu. Sivri kirpikleri, lacivert gözlerini yer yer gölgeliyordu. Yine de kaşları çatıktı, iki kaşının arasındaki çizgi kıpırdıyordu.

Kurt Ahmet ona bir an baktı; sonra duygularının gözlerindeki ışığı söndüreceğini sanmış olmalı ki, başını sallarken kuru ve boğuk bir sesle:

- Mustafa, diye bağırdı, Mustafa...

- Buyur Reis Baba!

- Ağan Muslihittin, reis olup deryaya açılır; sen ne yaparsın?

- Destur verirsen, ben de levent yazılırım.

- Geç öyleyse ağanın yanına...

Muslihittin'den iki yaş kadar küçük bir genç gülümseyerek fakat ağabeysi gibi başını dik tutarak kenara çekildi.

Kurt Ahmet bu sefer elini kalbinin üzerine bastırdı; altın sırmalı kaftanın hasretini çekiyor gibiydi. Yine de fazla oyalanmadı:

- Muzaffer, diye seslendi, Muzaffer!

- Buyur Reis Baba!

- Ağan Muslihittin Reis deryaya açılır, Mustafa ona levent olur; sen ne yaparsın?

- İzin verirsen şayet; ben de onlarla giderim, emrederlerse kürek çekerim.

- Yanlarında dur öyle ise.

Muzaffer de Mustafa'dan bir yaş kadar küçük olmalıydı. Dudakları ince, boyu biraz kısaydı.

Kurt Ahmed'in belki de hiç beklemeye tahammülü yoktu. Ayağı, hatta kolu yeni kesilmiş gibi sızlıyordu.

Bir kere daha seslendi:

- Murat! Sana söylerim Murat; duymaz mısın beni?

- Duyarım Reis Baba; emret!

- Üç ağan da deryaya açılır; artık ben yanlarında yokum. Sonları da bilinmez. Sen anan Dur Kadın'ın yanında mı kalmak istersin? Yoksa onlarla mı gitmeyi düşünürsün?

- Emredersen Reis Baba, ben de onların yanında olurum. Deryadan tatlı ne vardır? Karalar beni yakar!

- Muslihittin duydun mu? Sana bir levent daha gönderirim. Pek gençtir, henüz onaltı yaşına basmıştır. Yine de metindir; kalyon gibi sağlamdır, kunttur. Onu dilediğin gibi kullan; yalnız hor bakma. Murad'ım zeki, Murad'ım hassas, Murad'ım pek iyidir.

Murad'ın bıyıkları yeni terlemişti. O da ağabeyleri gibi kumral saçlı, buğday benizliydi. Yalnız gözleri elâydı; daha yumuşak, daha sâkin görünüyordu.

Şimdi Kurt Ahmet Reis'in karşısında boy boy, yaş yaş, dört erkek evlâdı duruyordu. Tam dört erkek evlât!

Kurt Ahmet, denizlerin bu eski kurdu acaba onları nasıl, hangi duygular altında seyrediyordu? Hava mı sıcaktı, güneş iyice çekildiği halde hızını mı kaybetmemişti bilinmez. Kurt Ahmet Reis boncuk boncuk terliyordu.

Böyle olmazdı ki, Kurt Ahmet Reis'e terlemek hiç yakışır mıydı? Ne vardı sanki? Onları bir daha görmese de ne çıkardı.

- Şu açıkta sallanan çektiri, şu onsekiz oturaklı perakende bundan sonra tamamen senin malındır. Eskidir ama yine de yürük bir teknedir. Zebun düşünceye kadar kullan, lâkin daha büyüğünü, daha iyisini ele geçirirsen babanın emanetidir diye ona bağlanıp kalma... Zira bundan sonra haramî gezersin; hangi tekne işine yarar ise ondan yararlanman gerekir. Yataklıkları, demir yerlerini iyi seçersin. Şimdilik sana Bizim Ali Reisi de kapudan olarak verdim. Emirlerinden asla taşra çıkmaz. Sen sormadıkça işine karışmaz. Serdümenini, marangozunu, yelkencini, topçunu, aşçını, imamını kendin seç... Komitren, tutsaklarını iyi kollayacak, güçlü, çok emin bir adam olsun. Türklük uğruna cenk etmekten asla yılma. Teslim olanları vurma, ama sana kıymaya çalışanlara hiç acıma. Büyüklere peşkeş sun, âdettir. Şayet bir gün padişah huzuruna çıkarsan yedi kere yer öpeceğini, bu suretle ululayacağını asla unutma. Evvel baharda tekneleri yağlamak, yeniden donatmak gerektiğini hiç aklından çıkarma. Dostunu düşmanından ayırmasını bil. Elde ettiğin ganimetten leventlerinin hakkını hemen ayır. İllâ Santurluoğlu'nu, hele Sen Jan Şövalyelerini hiç unutma. Dön dolaş, yine Rodos'a bak.

Kurt Ahmet sustu. Bakışlarını oğullarından uzaklaştırıp etrafında gezdirdi. Herkes onu merakla dinliyordu; nefes bile almaktan çekiniyorlardı. İhtiyar deniz kurdu buna memnun oldu. Heyecanı artmakla beraber içini kavuran hislerini bir an olsun boğdu:

- Bitmedi, dedi, daha bitmedi; bilsen de sözüme iyice kulak ver ki, aklından hiç çıkmasın. Gemilerin bizim sahillerimizde, düşman gemileri de açık denizde ise mecbur kalmadıkça cengi kabul etme. Belki leventlerinin içinden birkaç nâmert çıkıp kendini

kıyıya atar; diğerlerinin de cesaretini bozar. Şayet küffar gemileri bizim kıyılarda, sen açıkta isen, yahut enginde bulunuyorsanız, hemen savaşı kabul et. Hattâ sen düşman kıyılarına düşsen bile cenkten çekinme. Düşmanda kalyon varsa birden çatma. Evvelâ onu uzaktan döv, dümenini ve küreğini kır, sonra çat. Kalyonların yan topları kısadır; sana yetişmez. Eğer enginde rüzgâr varsa borda yelkeni ile küffarın ardına düş, döverek git. Şayet düşman donanmasında kalyon yoksa çektirilerinle onlara başabaş çat. Emrindeki tekneler çoksa kol kol, turna alayı gibi diz onları. Kendine fazla güvenme, tedbiri elden bırakma. Çektirilerden bir tanesi senin galine hempa olsun. Topçuların daima ellerinde fitil hazır durup emrini beklesinler?

Muslihittin hâlâ kıpırdamıyordu. Hafif bir meltemin okşadığı kavuğunu babası gibi dik oturtmuştu başına. Beklediği, özlediği, aradığı, bir şeyleri olmalıydı onun; yine de sessiz duruyordu:

- Muslihittin; görürüm sabırsızlanırsın; biraz daha oyalan, son sözlerimdir; şayet adalar arasında seyrederken bir limana varırsan orada yat. Enginde olursan açıkta kalmak ve deryada yatmak mübahtır. Küffar diyarına dil almaya gittiğinde onbeş günlük suyunu da taşımayı unutma. Engindeyken fırtına çıkarsa emrindeki her geminin fenerini yaktır, fenerleri yoksa birer fener asmalarını emret. Açık denizde pus olunca mehter çaldır, mehterin yoksa kös vurdur. Reislerin pusula ve harita ahvalinden gafil olmayalar; derya ilmini bilmeye muhkem taahhüt ederler. Gemilerinin kürekçileri maskar ola. Ufak bir gemide asla elliden fazla kâfiri forsaya çakmayasın. Savaş tamamen bitmedikçe ganimete kimseyi yapıştırmayasın. Barudun perdahlı olsun. Küffarın topunun on iki

karış iken onaltı karış toptan ileri gidişinin sebebi barut kuvveti iledir.

Nedense Kurt Ahmet Reis'in hep kopuk kolu ile kopuk ayağı sızlıyordu. Bu yüzden ayakta daha fazla duramayacağını sanıyordu. Sonra içini kemiren bu acaip his neden yeniden coşmuş, taşmıştı. Engine ilk defa tekne göndermiyordu ki! Ama bu seferki oğullarıymış; ne çıkardı bundan? Gidenler de ana baba evlâdı değil miydi? Başkalarına gelince aslan kesilir, kendilerininkinin karşısında yufka yürekli mi olurdu? İhtiyarlıyordu galiba. Ah şu kopuk bacağı olmasa, dünkü çocukları hiç yalnız başlarına deryaya salar mıydı? Hâlbuki o, eski bir korsandı. Kalbinin çoktan nasır bağlamış olması gerekirdi; kör olası, neden çatlamıştı birdenbire?

- Reis! Emirlerin bitti ise ver elini öpelim, sonra da anamızın hayır duasını alıp hemen engine açılalım. Bana şimdilik yetmiş kürekçi ile elli cenkçi yeter. Gerekirse başka zaman haber salar, levent yazdırırım. Bu sahiller bizimdir.

Kurt Ahmed'in birden kesik kolundaki, hattâ kesik ayağındaki sızılar dindi. Gözleri alabildiğine açıldı, tahta bacağı kalkıp indi:

- Bu sahiller bizim mi, diye bağırdı; kim demiş? Eğer bu sahillere sahip olsaydık Rodoslular nasıl topa tutardı, gelip geçen gemilerimizi nasıl batırabilirdi, gelinimi ne cesaretle sulara gömebilirdi? Bu sahiller bizim değil; bizim olması için Rodos'taki Sen Jan Şövalyelerinin kal'asının başlarına yıkılması gerek. Granmetrilerinin boynunun koparılması gerek. Yalnız Rodoslular değil, Venediklisi de, Cenevizlisi de, İspanyol'u da, Papası da bize göz dikmiştir. Deryada küffara hâkim olmadıkça bu kıyılarda hür yaşanmaz. Rodos'u bu topraklara kat-

madan, kâfire pes dedirtmeden sakın geri döneyim deme. Öl, fakat aslâ babanın yanına sokulma. Haydi şimdi alacağını al, kürekçilerini ve leventlerini topla ve git. Gözüm görmesin hiç birinizi!

O zaman Muslihittin dişlerini gıcırdattı, iki kaşı âdeta birleşti; dudakları bir süre kıpırdadıktan sonra boğazını yırtarcasına haykırdı:

- Rodos! Kurt Ahmet Reis; sana er geç bu adayı getireceğim! Beş yıl sonra, on yıl sonra, kırk yıl sonra da olsa Rodos'u bu topraklara katacağım. Sen Jan Şövalyelerini, diğer kâfirleri en büyüğünden en küçüğüne kadar hepsini sulara gömeceğim. Ama, o zamana kadar sen de yaşa! Yaşa ki göresin Reis! Benimle gelmek isteyenler de hazırlıklarını görüp hemen perkendeye binsinler... Hakkını helâl et Reis, hakkını helâl et.

Muslihittin sür'atle geri döndü. Artık babasına bakmayı, elini bile öpmeyi düşünmüyordu. Babasını el öpmekle değil, Rodos'u almakla memnun edecekti. Anasını ise belki de göremeyecekti; böylesi daha iyi idi.

Tam birkaç adım atmıştı ki, ince ve titrek bir ses işitti:

- Oğul nereye? Anacığını kucaklamadan mı gidersin? Kardeşlerini de mi beraberinde görürsün?

Muslihittin olduğu yerde kaldı, kardeşleri başlarını önlerine eğdiler. Kurt Ahmet irkildi.

- Ahmet Reis! Beni neden bu kadar yaralarsın? İşittim ki, gelinimi, kardeşimin kızını Rodoslular çeyiziyle birlikte sulara gömmüş. Senelerden beri bu günü beklediğim halde elim böğrümde kalmışken, elcağızımla döşediğim gelin odası bomboş dururken neden bir de beni evlâtlarımdan edersin?

Kurt Ahmet Reis öksürdü. Kurt Ahmet Reis tahta bacağını birkaç kere oynattı. Kurt Ahmet Reis sağ elini kuşağına sokup hançerini kavradı:

- Dur Kadın. Senin ne işin var burada? Evinde niye oturmazsın? Neden işimize karışırsın? Ben oğullarımı deryaya salarım; işte hepsi bu kadar.

- Onlar benim de evlâtlarım! Onlarda benim de hakkım yok mu? Hele Murad'ım pek küçük; yazık değil mi? Bari onu alakoy; biraz daha büyüsün! Ah, elâ gözlerini sevdiğimin Murad'ı.

- Dur Kadın, konuşma daha fazla! Hepsi dört taneydi; gönderiyorum deryaya işte. Beşincisi olsaydı onu da alakoymazdım. Dedem de, babam da böyle yapmıştı!

- Ama senden başkası geri dönmedi. Ağan dahi sulara gömüldü. Hiç birisinin mezarı bile yok. Seni yıllar yılı nasıl beklediğimi bilemezsin Reis! Eğer bacağını Rodoslular koparmasaydı hâlâ beklerdim. Belki seni de sular alıp götürürdü.

- Dur Kadın; sus dedim sana! Söyletme beni kötü kötü! Deryanın adamı elbette deryada kalır! Suların gölgesi serindir; orada öyle güzel uyunur ki, sen bunu anlayamazsın. Keşke benim de son uykum suların gölgesinde olsaydı. Öğrenemedin mi bu güne kadar bunu? Hâlbuki sen bir korsan karısısın, oğullarının da korsan olacağını bilmez miydin? Deryada haramî gezecekler onlar! Köpük köpük sularda, tuzlu tuzlu sularda dolaşacaklar hep! Ne zevktir bu, ne zevktir. Sonra gün gelecek suların gölgesinde serinleyecekler. Haydi git evine; oğullarının da şevkini kırma...

- Reis, etme Reis. Ben de isterim, ben de evlâtlarımın namının yayılmasını elbet isterim. Fakat ne yapayım ki anayım! Sen hiç ana olmadın; bunu da

sen bilmezsin Reis! Bari bir tanesini bırak; Murad'ım kalsın!

- Bundan sonra ben yanındayım Dur Kadın; yaşlı ve sakat. Kolsuz ve bacaksız bir Ahmet Reis var evinde... Ona bak, avun! Bırak oğlanlar diledikleri gibi deryada dolaşsınlar. İstersen seninle karşılıklı yün eğiririz; yapacak başka işimiz kalmadı gayri! Ahmet Reis tavuk besler, Ahmet Reis yün eğirir! Kadın git, kadın yarama daha fazla tuz ekme.

Dur Kadının başı önüne düştü. Gözlerinden tane tane, ılık ve tertemiz birkaç damla yaş yanaklarından aşağıya süzülmeye başladı. Hıçkırmıyordu, isyan etmiyordu, belki de için için kocasına hak veriyordu. Fakat anaydı o, dört erkek evlât anası. Bir tanesi bile kalmıyordu artık elinde. Muslihittin'i de, bıyıkları yeni terlemiş Murad'ı da gidiyordu. Belki de onları bir daha görmeyecekti. Bağrına taş basacaktı, bir kenara çekilip gözyaşlarıyla serinlemeye çalışacaktı. Gerekirse kocasını, uğruna gönlünün kan ağladığı, kollarının arasında yeniden can bulduğu, en hiddetli anına bile hayran kaldığı Reisini avutacaktı.

Dur Kadın'ın başındaki beyaz yemenisi omuzlarına düşmüştü. Yer yer beyazlaşmış sarı saçları vardı. Ayağındaki sarı yemenisi tozlanmış, kırmızı üslüğünün önü açılmıştı. Artık ağlamıyordu; doyamamacasına, kanamamacasına, hasret gideremesine oğullarına bakıyordu. Muslihittin sokuldu, elini uzattı. Dur Kadın'ın çenesini tuttu, gözlerini onun nemli gözlerinde gezdirdi:

- Ana, dedi, uzat gerdanını; küçükken yaptığım gibi orasını öpeyim de kokunu, o ılık kokunu bir kere daha ciğerlerime doldurayım. İyi ki geldin; yoksa ben de, kardeşlerim de çok üzülecektik! Fakat öylesi de uygundu; şimdi ayrılması güç olacak!

- Muslihittin! Benim levent oğlum; Mustafam da, Muzafferim de kendilerini kurtardılar sayılır. Fakat Murad'ım daha küçüktür; ona iyi bak, olur mu? Onu fazla hırpalama olur mu? Onu deryaların kucağına birdenbire salıverme olur mu?

Muslihittin birden kollarını açtı. Anasının başını heybetli göğsüne yasladı, sonra onun gerdanını koklaya koklaya öptü.

Diğer kardeşler de sokuldular, hepsi de Dur Kadın'ı kucaklayıp öptüler.

- Muslihittinim! Muradım! Mustafam! Muzafferim! Kendinize iyi bakın; sakın üşütmeyin! Rüzgâra karşı durmayın, yağmurun altında kalmayın! Ben de, Reis de sizi hep gözleyeceğiz!..

Kayıklar sahilden çektiriye doğru açılıyordu. Bizim Ali Reis perkendenin küpeştesindeydi. Gelen kürekçilerle leventleri sayıyor, içeriye bırakıyordu. Donanma gecesindeymiş gibi her tarafta ışık yakılmıştı. Denizin ortası, sahiller fenerle doluydu.

Ve dört kardeş kol kola girmiş aynı adımları atarak kalafat yerine doğru yürüyorlardı; orada galinin sandalı vardı.

Kurt Ahmet onların ancak gölgesini görebiliyordu. Gidiyorlardı artık; bu geceyi çektiride geçirirler, erzaklarını düzerler, sulanırlar, yarın şafakla birlikte açılırlardı. Ne de geniş sırtları vardı Kurt Ahmet Reis'in oğullarının. Pazuları da şişkin, adaleleri de gergindi onların. Akdeniz Akdeniz olalı böylelerini görmemişti, göremezdi de!.. Kolay mıydı; Kurt Ahmet'in oğullarıydı onlar!

- Hey Muslihittin! Muslihittin!

- Buyur Reis!

- Kemal Reis'i bulun! Ondan da alacağınız çok dersler vardır. Sıkıştığınız zaman haber salın; benden evvel Kemal Reis yetişir imdadınıza. Kemal Reis gibi dünya yüzüne gelmemiştir daha! O benim eski yoldaşım, kürek arkadaşımdır!

- Merak etme Reis! Deryalar ufaktır, Kemal Reis'i ergeç bulur, selâmını söyler, elini öperiz.

- Haydi oyalanmayın, ne eylersiniz orada, binsenize bir an evvel çektirinize; vaktiniz mi var sanıyorsunuz?

Kurt Ahmed'in sesi gecenin pırıl pırıl karanlığında aksediyordu. Boğuk bir sesti bu, boğuk ve belki de titrek.

- Sen de mi ağlıyorsun Reisim?

Kurt Ahmet silkindi. Kurt Ahmet burnunu çekti. Kurt Ahmet yanına sokulan karısına yüzünü göstermemek için tahta bacağından umulmayan bir çeviklikle yan döndü:

- Kim demiş benim ağladığımı? Ne varmış bunda? Neden ağlayacak mışım sanki? Oğullarımız müstakilen deryaya açılırlar! Seviniyorum; hep bu günleri beklemiyor muyduk? Hadi durma öyle Dur Kadın! Hemen git; çorbanın altını yak, bir tas da şarap çıkar. Çok keyifliyim bu gece.

Çektirinin pruvasındaki bir levent hemen düzüverdiği bir türküyü, Kurdoğullarının şarkısını söylüyordu. Balıkçılar susmuşlar, bu şarkıyı dinliyorlardı.